

Noël Van Leeuwe: 'De drempel voor stamboekdeelname moet lager worden'

Vlaams stamboek voor Belgisch witblauw van start

Meer vleesveehouders toegang verlenen tot afstammingsregistratie en stamboekwerking. Zo luidt het eerste doel van het nieuwe Vlaamse stamboek. Binnenkort wil de organisatie vleesveeleden laten nadenken over het fokdoel voor de toekomst.

tekst Annelies Debergh en Jaap van der Knaap

boek een nationale aangelegenheid. De erkenning voor de stamboekwerking in Vlaanderen is sinds 2009 bij VRV vzw komen te liggen. Het is de Vlaamse overheid die VRV vzw erkent als stamboek. 'Tot voor kort volgden we de werking van het Waalse stamboek. Het lijkt ons logisch om in een klein land als België zo veel mogelijk samen te werken.'

den, dan is dat een gemiste kans. Een brede basis is het begin en de kracht van stamboekwerking.'

'Die bredere basis wilden we in samenwerking met het witblauwstamboek in Wallonië realiseren. Maar wel onder voorwaarden die je met elkaar deelt, bespreekt en waarover je een consensus bereikt, zoals over de oprichting van een overkoepelende samenwerking die gestuurd en gedragen wordt vanuit de regionale stamboeken. Als je het over die voorwaarden niet eens raakt, dan is er maar één mogelijkheid over en dat is het ontplooiën van een Vlaams stamboek. In de praktijk betekent dit voor de organisatie amper verandering. De activiteiten lopen gewoon door zoals dat in het verleden gebeurde. Maar de vertaling naar de vleesveehouder wordt ruimer.'

Waarom is er afgelopen tijd weinig gecommuniceerd over het nieuw opgerichte stamboek?

'We zijn altijd transparant geweest en hebben leden schriftelijk gemeld wat we van plan zijn met het stamboek, maar ook wat het doel is. Maar vervolgens moeten die plannen wel uitgewerkt worden, technisch uitvoerbaar zijn en door de betrokken bestuurders worden goedgekeurd. Dat vraagt tijd.'

Waar ligt het doel voor het Vlaams stamboek Belgisch witblauw op korte termijn?

'We kiezen voor verbreding van stamboekwerking en registratie. De Europese reglementering vraagt een open stamboek. Een stamboek waar zo veel mogelijk dieren in zitten waarmee aan stamboekwerking kan worden gedaan. Er zit een enorme potentie in het veld die met

houders deelnemen en de populatie met beschikbare gegevens groter wordt.'

Komt er in de toekomst ook een eigen indexberekening?

'Een eerste vervolg is de lineaire beoordeling. Zo kan door een uitgebreide of een gedeeltelijke vorm van stamboekwerking ook de genetische vooruitgang op een bedrijf in kaart gebracht worden en krijgen de fokkerijgengetallen een meerwaarde. Het liefst wil het Vlaams stamboek zo veel mogelijk gegevens van zo veel mogelijk dieren verzamelen. Meer dieren betekent ook juistere gegevens voor de fokwaardeschatting. Alleen zo kunnen we een breder draagvlak voor de fokkerij creëren.'

'Of we op termijn ook een eigen indexberekening gaan toepassen, is nog niet aan de orde. We hopen alsnog aansluiting te vinden bij het Waalse stamboek en houden de deur open.'

Wat levert de komst van een Vlaams stamboek de vleesveehouder concreet op?

'Om registratie in de toekomst ook betaalbaar te houden moet je elke veehouder motiveren om deel te nemen zodat het inschrijven per eenheid goedkoper kan worden. Een voorbeeld van een goede uitwerking in de praktijk is de publicatie van de karkasindexen. In juni 2010 hebben wij een overeenkomst met IVB (Interprofessionele Vereniging voor Belgisch Vlees) bereikt rond het vrijgeven van de slachtgegevens. Zo hebben we kunnen duwen aan het tot stand komen van de karkasindexen. Alle beschikbare gegevens zijn daarbij voor de vleesveehouder ter beschikking gesteld, dus ook de beveelsheid en de vetbedekking.'

Kijkt het Vlaamse stamboek straks ook actief naar een koerswijziging in de fokkerij?

'We willen met de leden-vleesveehouders kijken naar de toekomst van de witblauwfokkerij en het fokdoel voor de komende jaren. De bedoeling is om in het voorjaar ledenbijeenkomsten te organiseren om deze fokdoel discussie te voeren. Het fokdoel moet gedragen worden door de basis.'

'Ik verwacht niet dat er meteen een heel ander fokdoel op poten wordt gezet. Wellicht is het nog meer aan de orde om op rendement te werken. Het doel is toch genetische vooruitgang boeken om richting een hoger economisch rendement te gaan, iets wat de laatste twintig jaar niet altijd is gebeurd. De witblauwfokkerij in Vlaanderen moet met de start van een eigen stamboek beter worden.'

Sinds 1 september 2012 opereert in Vlaanderen een eigen witblauwstamboek. De splitsing van de stamboekactiviteiten volgens de twee regionale overheden is niet zo vers als het lijkt: al langer is VRV vzw erkend voor de stamboekwerking in Vlaanderen. Dat het om gevoelige materie gaat, weet de 58-jarige Noël Van Leeuwe, melkveehouder in Sint-Margriete en voorzitter van VRV vzw, vanuit zijn bestuursmandaat als geen ander. Daarom ontrolt er zich in de volgende maanden een serie van informatievergaderingen.

Aan motivering voor de keuze is geen gebrek. Van Leeuwe verdedigt de beslissing voor een Vlaams stamboek rechtuit. De

kritiek dat het om een Nederlandse én een door melkveehouders gestuurde beslissing zou gaan, veegt hij van tafel. 'De beslissing is er gekomen vanuit VRV vzw en is dus een volledige Vlaamse aangelegenheid. Bovendien zetelen in ons bestuur ook melkveehouders die vleesvee op het bedrijf hebben en dat is vaak een vergeten groep. Het belang van alle leden-vleesveehouders staat voorop.'

Waarom is aan Vlaamse kant besloten om een Vlaams stamboek witblauw op te richten?

'Sinds de regionalisering van het landbouwbeleid in België is de politieke bevoegdheid verschoven naar de regionale overheden. Tot dan toe was het stam-

Wat heeft er dan na drie jaar toe geleid dat er toch een verzelfstandiging komt?

'Genetisch gezien is de economische vooruitgang in het ras de afgelopen jaren beperkt gebleven. Als dan ook de basis voor stamboekwerking voortdurend kleiner wordt, dan moet je ingrijpen. Dat ben je als organisatie aan je leden-vleesveehouders verplicht.'

'Na de erkenning voor stamboekwerking in Vlaanderen is in VRV vzw een werkgroep opgericht met vleesveehouders. Een eerste doel daarvan was een verbrede registratie. Vlaanderen telt een enorm potentieel aan witblauwe runderen. Als daarvan slechts vijfduizend dieren jaarlijks stamboekgeregistreerd wor-

'Er is in twintig jaar nauwelijks genetische vooruitgang geboekt op rendement'

Boerenbond uitte zich openlijk bezorgd dat een ruzie tussen twee stamboeken roet in het eten kan gooien bij het belangrijke Europese dossier voor de erkende oorsprongbenaming.

'Dit is na afloop ook besproken met Boerenbond-voorzitter Piet Vanthemsche. We volgen met de oprichting van het stamboek juist nauwgezet de wet. We beseffen heel goed dat de mogelijke erkenning van het witblauwras als streekproduct niet in gevaar mag komen.'

een verbrede registratie ook benut kan worden. Dieren die voldoen aan de norm zullen stamboekwaardig zijn, zonder deze dieren ook te keuren. Deze dieren worden binnen het stamboek erkend, puur op basis van de pedigree.'

'De bedoeling is om meer fokkers over de streep te trekken om de veestapel te laten registreren. We willen drempelverlagend werken. De instap moet kleiner en goedkoper worden opdat meer vee-